

בבית המשפט העליון

בש"פ 10207/09

בפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. רחמים סבן
2. שמואל מלכה
3. דוד מוראידי
4. יעקב מוראידי

בקשה להארכת מעצר ראשונה לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י' בטבת התש"ע (27.12.09)

בשם המבקשת: עו"ד אפרת רוזן

בשם המשיב 1: עו"ד ישראל קליין

בשם המשיב 2: עו"ד יובל נחמני; עו"ד ניר רהט

בשם המשיב 3: עו"ד חיה מלול; עו"ד יניב פרץ

בשם המשיב 4: עו"ד עופר מושביץ

החלטה

1. מונחת לפניי בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להארכת מעצרו של המשיבים בתשעים ימים נוספים מיום 29.12.2009 או עד למתן פסק דין בעניינם בת.פ.ח 1016/09 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, לפי המוקדם.

2. נגד המשיבים הוגש לבית-משפט המחוזי בתל-אביב-יפו ביום 29.3.2009 כתב אישום מתוקן המייחס להם ולארבעה נאשמים נוספים (להלן יחד- הנאשמים) שורה ארוכה של עבירות על

פי סימן י' (זנות ותועבה) שבפרק ח' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וכן עבירות נוספות-נלוות, שבוצעו על ידם לפי הנטען בקשר עם אותה מסכת אירועים. כתב האישום המתוקן שהוגש נגד הנאשמים מגולל על פני עשרים ושלושה אישומים פעילות ענפה ושיטתית אשר נמשכה על פי הנטען כתשע שנים (בין השנים 2008-1999), במהלכן הובאו על ידי הנאשמים מאות נשים לישראל לצורך העסקתן בזנות (ראו בש"פ 7840/09). במהלך השנים 2006-2000, על פי הנטען, גרמו המשיבים, יחד עם נאשם 5, לנשים שונות לעזוב את מולדתן לשם העסקתן בזנות, סחרו בהן בין מדינות מסוימות, ניהלו בתי בושת והעסיקו בישראל את הנשים שנסחרו בזנות. כמו כן נטען כי המשיבים והנאשמים הנוספים ניהלו במהלך תקופה זו או מרביתה, בתי בושת בישראל. כך למשל, בשנים 2008-2007, קשרו המשיבים 1 ו-4 קשר יחד עם חלק מהנאשמים המופיעים בכתב האישום לסחור בנשים לשם העסקתן בזנות בקפריסין וכן פעלו להקמת בית בושת ולהפעלתו.

וליתר פירוט - נגד משיב 1 הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו 23 אישומים בגין עבירות שבוצעו על ידו בשנים 2008-2001 והן: קשירת קשר לביצוע סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות, סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות, גרימה לאדם לעזוב את המדינה בה הוא מתגורר לשם עיסוק בזנות, הבאת אדם לידי עיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, סרסרות, כליאת שווא, עיכוב דרכון, תקיפה, איומים, זיוף מסמכים ושימוש בהם, הדחה בחקירה, הטרדת עדות והלבנת הון.

נגד משיב 2 הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו 5 אישומים בגין עבירות שהתבצעו בשנים 2008-2001 והן: קשירת קשר לביצוע סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות, גרימה לאדם לעזוב את מדינתו לשם עיסוק בזנות, סחר בבני אדם לעיסוק בזנות, הבאת אדם לידי עיסוק בזנות, סרסרות וכליאת שווא.

נגד משיב 3 הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו 13 אישומים בגין עבירות שהתבצעו בשנים 2006-1999 והן: קשירת קשר לביצוע סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות, גרימה לאדם לעזוב את המדינה בה מתגורר לשם עיסוק בזנות, סחר בבני אדם לעיסוק בזנות, הבאת אדם לידי עיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, סרסרות, כליאת שווא והלבנת הון.

נגד משיב 4 הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו 14 אישומים בגין עבירות של קשירת קשר לביצוע סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות, סחר בבני אדם לעיסוק בזנות, גרימה לאדם לעזוב את המדינה בה מתגורר לשם עיסוק בזנות, הבאת אדם לידי עיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, סרסרות, כליאת שווא והלבנת הון. המשיב מואשם הן בפרשיות הסחר בנשים והסרסרות בישראל בין השנים 2003 ל-2006 והן בעבירות הסחר בנשים בקפריסין בין השנים 2007 ל-2008.

לכתב האישום נלוותה בקשה לחילוט נכסים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, ובהם מקרקעין, רכב, חשבון בנק וכסף מזומן שבבעלות משיב 1; מקרקעין וכלי רכב שבבעלות משיב 3 ומקרקעין שבבעלות משיב 4.

הליכי המעצר

3. עם הגשת כתב האישום עתרה המשיבה למעצרו של הנאשמים כולם עד תום ההליכים נגדם, ובית המשפט המחוזי קיים מאז שורה ארוכה של דיונים בבקשת המעצר.

לאחר מספר דיונים שאמורים היו להתקיים בעניינו של משיב 1, אשר חלקם נדחו ע"י בא-כוח משיב 1 וחלקם בגין קשיים שעלו במסגרת ההליך למינוי סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית, קיים בית המשפט המחוזי לראשונה דיון לגופו ביום 8.12.2009 בעניינו של משיב 1 במסגרתו בחן את שאלת קיומן של ראיות לכאורה. בית המשפט קבע (כב' השופטת ח' כוחן) כי נוכח היקפו הרב של החומר הוא לא יכול ליתן החלטה תוך פרק זמן קצר ודחה את מתן ההחלטה ליום 30.12.2009. יודגש, כי מועד זה נופל יום לאחר סיום התקופה בת תשעה חודשים שמניינה החל ממועד הגשת כתב האישום, וההחלטה שתינתן אמורה להתייחס לסוגיית הראיות לכאורה בלבד. לעניין זה אדרש בהמשך.

בעניינו של משיב 2, לא הייתה מחלוקת באשר לקיומה של תשתית ראייתית מספקת למעצר וקיומה של עילת מעצר. התנהלו מספר דיונים בסוגיית חלופת המעצר, לרבות בחינת תסקיר של שירות המבחן. ביום 2.9.2009, הודיעו באי כוח משיב 2, כי הם מסכימים להארכת מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים תוך שמירת הזכות לבקש עיון חוזר "לפי כל התפתחות אם בעניין פתרון נושא השיבוש או כל עניין אחר". בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (כב' השופט ג' נויטל) הורה על מעצרו של המשיב 2 עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

לגבי משיבים 3 ו-4, הורה בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 8.9.2009 על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. זאת, לאחר שנתקבלו תסקירי שירות המבחן אשר העריכו כי לא ניתן לתת בהם אמון שאכן יקפידו על תנאי שחרור. בית המשפט המחוזי (כב' השופט ג' נויטל) הדגיש את מסוכנותם הרבה של המשיבים 3 ו-4 העולה מן האישומים המיוחסים להם כמי שביצעו לכאורה בצוותא ולאורך שנים עבירות חמורות כלפי נשים רבות. בית המשפט קבע כי מן הראוי לשים את הדגש על מעורבותם ושותפותם של המשיבים 3 ו-4 במעורבותם העבריינית שאפשר את ביצוען של העבירות, הגם ולא נטלו חלק פעיל בהבאת הנשים ארצה ולא התאכזרו אליהן במובן זה שלא הפעילו כלפיהן אלימות פיזית שיטתית. כמו כן הדגיש בית המשפט כי קיים במקרה דנא יסוד סביר לחשש מפני שיבוש הליכי משפט על ידי המשיבים 3 ו-4, נוכח המעורבות המיוחסת להם במעשים של זיוף מסמכים ושימוש בהם וכן בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון. עבירות אלו מעלות

כשלעצמן חשש מפני שיבוש מהלכי משפט. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי קיים במקרה דנן חשש לשיבוש הליכי משפט גם בשל כך ששתיים מן המתלוננות שטרם העידו שוהות בארץ. בית המשפט לא הוציא מכלל אפשרות כי המשיבים 3 ו-4 ינסו לשבש הליכי משפט גם ביצירת קשר עם מתלוננות השוהות מחוץ לישראל (בש"פ 7840/09).

ערר שהוגש על ההחלטה דלעיל ע"י המשיבים 3 ו-4 לבית משפט זה (בש"פ 7840/09 דלעיל) נדחה. בית משפט זה (כב' השופטת א' חיות) הדגיש בהחלטתו מיום 25.10.2009, כי המשיבים 3 ו-4 "בניגוד לטענתם, היוו לכאורה חוליה מהותית במערך העברייני אשר במסגרתו התקיימו במשך לא פחות מתשע שנים עבירות קשות של סחר בנשים והעסקתן בזנות. אין מדובר בדגי רקק אלא במי שהשתתף במימון הבאתן של אותן נשים ארצה וניהל לאורך שנים בתי בושת בהם הועסקו הנשים בזנות". עוד נקבע, כי העבירות המיוחסות למשיבים 3 ו-4 מבססות עילת מעצר נוספת הנוגעת לשיבוש הליכי משפט וכי לנוכח העובדה שמשיבים 3 ו-4 ניהלו שיחות טלפוניות עם חלק מהמתלוננות שהועסקו על ידם, גם לאחר שגורשו מהארץ, קיים חשש סביר וממשי שאלה ינסו ליצור קשר עם המתלוננות וישבשו הליכי משפט.

ההליכים בתיק העיקרי

4. כאמור, כתב האישום הוגש נגד המשיבים בתאריך 29.3.09. ישיבת הקראה ראשונה בתיק התקיימה בבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו ביום 21.4.09. המבקשת ביקשה להגיש כתב אישום מתוקן בתיק. ביום 24.5.09 התקיים דיון בו נטען כי לא הועבר לסניגוריה כל חומר החקירה. המדינה הודיעה כי תידרש לה אורכה נוספת בת 30 יום להוצאת תעודת חיסיון. התעודה נחתמה ביום 4.6.2009. ביום 7.7.2009 הוגש כתב אישום מתוקן. בשלב זה טרם הוסדר עניין הייצוג של משיב 1 והמדינה טרם הצהירה שהעבירה את כל חומר החקירה לידי הסניגוריה. המדינה הסכימה כי ישנם חומרים נוספים שלא הועברו לידי הסניגוריה. בית המשפט המחוזי דחה את המשך הדיון ליום 16.9.2009, תוך שהוא קובע כי באי כוח משיבים 1,3 ו-4 יודיעו עד ליום 30.8.2009 אם קיבלו על עצמם את הייצוג בתיק. בדיון ביום 16.9.2009, קבע בית המשפט כי לנוכח העובדה שסוגיית הייצוג של חלק מהנאשמים טרם הוסדרה למרות שחלפו כשישה חודשים מיום הגשת כתב האישום, יש למנות למשיבים 1 ו-3 סניגורים מטעם הסניגוריה הציבורית. הדיון נדחה למענה מפורט ביום 5.11.2009. בדיון מיום 5.11.2009, הוסדר עניין הייצוג של משיבים 3 ו-4. בית המשפט המחוזי קבע מועדים לשמיעת הוכחות בתיק לחודש פברואר-מרץ 2010. ביום 13.12.2009, התקיימה ישיבת תזכורת בו נוכח בית המשפט המחוזי כי טרם הוסדר עניין הייצוג של משיב 1. בית המשפט קבע כי בהעדר החלטה על מינוי סניגור ציבורי לא ניתן לקדם את הדיון בתיק ועל כן הורה על מינוי סניגור ציבורי למשיב 1. בית המשפט קבע דיון ליום 17.1.10 לצורך מתן מענה מפורט לכתב האישום לגבי כל הנאשמים בתיק וכן לבירור הסוגיות השנויות במחלוקת,

הגשת מוצגים בהסכמה ורשימת עדים שניתן לוותר על עדותם. בית המשפט קבע מועדים נוספים לשמיעת הוכחות בתיק לחודשים אפריל-מאי 2010.

טענות הצדדים

5. באת-כוח המבקשת מבהירה כי היא ערה לכך שמשפטם של המשיבים טרם החל להישמע וכי על בסיס הטענה כי לא התקבל מלוא חומר החקירה נדחו מספר דיונים. היא מדגישה שהגם ומשפטם של המשיבים צפוי להימשך זמן ממושך, מסוכנותם הרבה והמוחשית לשיבוש הליכי משפט והימלטות מאימת הדין, מחייבים את המשך מעצרו מאחורי סורג ובריח. במקרה דנא, היא טוענת, מתקיים חשש ממשי ומוכח לשיבוש מהלכי משפט וזאת מעבר לחשש הטבוע הקיים בסוג זה של עבירות. כך למשל, משיב 1 הואשם גם בעבירות של הדחה בחקירה והטרדת עד ונגד משיב 2 הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הדחה בחקירה ושיבוש מהלכי משפט. לגבי משיבים 3 ו-4, נקבע ע"י בית משפט זה כאמור שיש חשש סביר וממשי כי אלה ישבשו הליכי משפט אם ישוחררו לחלופה. בנוסף טוענת באת-כוח המבקשת כי בפרשה זו מתקיימות מספר עילות מעצר שכל אחת מהן מהווה כשלעצמה עילה ממשית להמשך מעצרו של המשיבים והדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח הצטברותן יחד. לטענתה, כתב האישום חושף שורה ארוכה של עבירות קשות בתחום הסחר בנשים, שנעברו על פני תקופה ארוכה. בעניין זה היא מדגישה, כי לחובת משיב 1 שתי הרשעות קודמות בתחום עבירות הסחר, החזקת מקום לשם זנות וסרסרות. משיב 1 ריצה בעבר עונש מאסר לתקופה ממשית וחלק מהעבירות מושא כתב האישום ביצע שעה שהיו תלויים ועומדים נגדו עונשי מאסר על תנאי. המבקשת פירטה בבקשתה את הנתונים אודות נסיבות שחרורם של הנאשמים 5-8. בדיון שהתקיים בפניי, טענה באת-כוח המדינה שהתנהלות התיק המורכב אינה משביעת רצון. היא הסכימה שחלה "סחבת" בשמיעת הראיות, אך לגישה אחריות המדינה מצטמצמת רק לתקופה הראשונה בה שהו המשיבים במעצר.

מנגד, מבקשים המשיבים לדחות את הבקשה. לטענת בא-כוח משיב 1, הימשכות הליכי המעצר בעניין מרשו איננה קשורה להליך בתיק העיקרי. לדבריו, הפרקליטות עיכבה מסירת חומר חקירה ובכך לא אפשרה את ניהול המשפט. בא-כוח משיב 2 טען במסגרת הדיון בע"פ, כי יש לאבחן את משיב 2 מיתר המשיבים, הן מבחינת כמות האישומים המיוחסת לו (חמישה מתוך עשרים ושלושה), הן מבחינת חומרתם והן מבחינת חלוף הזמן מעת התרחשותם של האירועים. לטענתו, משיב 2 לא ביצע פיזית את המעשים שיוחסו לו ורובם ככולם נגזרים מכוח דיני השותפות. באת-כוח משיב 3 טענה באותו דיון, כי אין מקום להאריך את מעצרו של משיב 3 מהטעמים הבאים: העדר עבר פלילי, שירות המבחן התרשם ממנו כמי שניתן לסמוך עליו, משך המשפט איננו ידוע וטרם הועבר לידיה כל חומר החקירה. כמו כן הגישה באת-כוח משיב 3 עותק של כל הפרוטוקולים של הדיונים שהתקיימו בתיק בעיקרי ובקשות שונות שהוגשו ע"י המדינה. לטענתה, חומר זה מלמד כי המדינה היא זו שאחראית לעיכוב שמיעת המשפט. לגבי משיב 4, טען בא-כוחו

כי ניתן תסקיר שהמליץ לשחררו. עוד טען, כי על פי כתב האישום חלקו של מרשו מוגבל למודעות כלפי ביצוע של עבירות פליליות שונות אך לא מיוחסת לו נטילת חלק אקטיבי במעשים המפורטים בכתב האישום.

להשלמת התמונה, יצוין, שבית המשפט המחוזי קבע 22 מועדים לשמיעת הוכחות בין תחילת חודש פברואר ועד למחצית חודש מאי 2010.

ד"ן

6. מצוות המחוקק היא כי נאשם ישוחרר ממעצרו בחלוף תשעה חודשים ממועד הגשת כתב האישום בטרם ניתנה הכרעת דין. זהו הכלל. סעיף 62 לחוק המעצרים מקנה לבית המשפט העליון את הסמכות להאריך את התקופה בתשעים יום נוספים. על בית המשפט ליתן את דעתו לשני שיקולים מרכזיים: האחד, קצב התקדמות שמיעת הראיות בתיק העיקרי. השני, אופייה של העבירה וחומרתה, כמו גם מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם (ראו לעניין זה בש"פ 6933/04 מ"י נ' חידיקל (לא פורסם, 28.7.2004); בש"פ 1693/03 מ"י נ' אבו עטא (לא פורסם, 5.3.2003)). על בית המשפט לאזן בין שני השיקולים. מצד אחד, ראוי להעניק משקל לזכות היסוד של הנאשם לחירות שעה שאשמתו לא הוכחה, גם אם קיימת מסוכנות לכאורה. זכותו של עצור שדינו יוכרע בפרק זמן סביר, כפי שנקבע על ידי המחוקק. מצד אחר, יש להעניק משקל לאינטרס הציבור בהגנה מפני מסוכנותו לכאורה של נאשם עת מתנהל נגדו משפט, בו נקבע בהחלטה שיפוטית כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, עילת מעצר ושאיין חלופת מעצר מתאימה.

יושם אל לב, כי המחוקק לא קבע נוסחת איזון בין השיקולים המתחרים. שיקול הדעת המוענק לבית משפט זה על פי סעיף 62 לחוק המעצרים הוא רחב ביותר. כך למשל, הוא רשאי להאריך את מעצרו של נאשם בתשעים יום מספר פעמים באופן שהנאשם ייעצר לתקופה כוללת שאורכה עשוי להימשך שנים. דוגמא נוספת היא שאף במצב כגון במקרה דנא, מוסמך בית משפט זה להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים יום אפילו אם לא נשמעה עדות אחת במשפט. דוגמאות אלו אינן תיאורטיות. נהפוך הוא. בשל ריבוי הפשיעה, לא פעם ולא פעמיים האריך בית משפט זה מעצרו של נאשם שנעצר לתקופה של תשעה חודשים, הגם ולא החלה שמיעת הראיות בתיק. כפי שקבעה כב' השופטת א' חיות בעניין פלוני:

"לוח הזמנים הצפוי לניהול משפטו של המשיב מעורר קושי. מתוך הנתונים שהוצגו עולה כי שמיעת הראיות בעניינו לא תחל אלא בחלוף אחד עשר חודשים מיום הגשת כתב האישום והמבקשת בהגינותה מאשרת כי שלושה המועדים שנקבעו במהלך חודש נובמבר 2005 יספיקו ככל הנראה לסיום פרשת התביעה בלבד. סעיף 62 לחוק המעצרים מסמך את בית המשפט העליון להאריך את תקופת מעצרו של נאשם אף מעבר לתשעה החודשים הקבועים בסעיף 61 לחוק, על מנת לאפשר במקרים ראויים את סיומו של המשפט בעוד הנאשם נתון

במעצר. דא עקא, בשל העומס המוטל על מערכת בתי המשפט בתיקים פליליים ובייחוד בתיקי פשע חמור, מתרבות והולכות הבקשות להארכת המעצר שמגישה המבקשת ובמקרים לא מעטים מתברר כי חלפו תשעה חודשים בלא שנשמע ולו עד אחד במשפט. כזה הוא גם המקרה שבפנינו וכפי שכבר נאמר בעניין אחר, העובדה שחלפו תשעה חודשים והמשפט טרם החל נושאת משקל רב בבוא בית משפט זה לשקול את בקשת ההארכה. יחד עם זאת, עובדה זו לבדה אינה יכולה להכריע את הכף וגם במצב דברים בעייתי זה חובה עלינו לבחון את מכלול השיקולים הצריכים לעניין ובהם השיקולים אשר הובילו למעצרו של הנאשם לכתחילה (ראו בש"פ 8639/05 מדינת ישראל נ' אלמרבוע (לא פורסם)). במקרה שלפנינו מיוחסות לעורר עבירות מין המצויות מבחינת חומרתן ברף העליון של מעשים מסוג זה" (ראו בש"פ 8624/05 מדינת ישראל נ' פלוני. תק-על 2005(3), 4151).

בעניין בוגוסלבסקי, החליטה כב' השופטת ע' ארבל "כי אין מנוס" אלא להאריך את מעצרו של המשיב באותו עניין בתשעים ביום. וכך תוארו נסיבות המקרה:

"העובדה כי בחלוף תקופת המעצר הסטטוטורית ולאחר שתי הארכות מעצר (האחת של 90 יום והשניה של 30 יום) טרם החל משפטו של המשיב, והוא אף אינו צפוי להתחיל בתוך תקופת המעצר המבוקשת, מהווה הפרה גסה של מצוות המחוקק (סעיף 61 לחוק). ואכן, כעניין שבשגרה נדרשים אנו בשנים האחרונות לבקשות להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק. התארכות המשפטים אל מעבר לתקופת המעצר הסטטוטורית אינה עוד נחלתם של תיקים סבוכים ורחבי היקף. שוב ושוב מובאות בפנינו בקשות להארכת המעצר של נאשמים בעבירות חמורות שמשפטיהם טרם נפתחו בתוך תקופת המעצר הסטטוטורית, לא כל שכן החלו להתנהל בתוך פרק זמן זה, וזאת בשל העומס הכבד הרובץ על בית המשפט בפניו מתברר התיק. במקרים אחרים מתבקשת הארכת המעצר משום שבתקופת המעצר הסטטוטורית לא התנהל ההליך בקצב המתבקש לשם עמידה בלוחות הזמנים שקצב המחוקק. תוצאותיו של העומס על בתי המשפט ושל העיכובים בשמיעת המשפטים הן ברורות: עינוי דין לנאשמים מזה, ופגיעה באכיפת החוק, בניהול התקין של משפטים ובאמון הציבור באכיפה הפלילית מזה. בית משפט זה נדרש כבר פעמים רבות לעומס הבלתי נסבל על בתי המשפט ועל הצורך ליתן לו מענה מערכתי (ראו למשל: בש"פ 770/08 מדינת ישראל נ' אבו ג'אנם (לא פורסמה, 27.2.08); בש"פ 1185/08 מדינת ישראל נ' סופיר (לא פורסמה, 20.2.08); בש"פ 2554/07 מדינת ישראל נ' אנג'ל (לא פורסמה, 26.3.07); בש"פ 8648/06 מדינת ישראל נ' ברכמן (לא פורסמה, 26.11.06); בש"פ 4041/05 מדינת ישראל נ' אוחנה (לא פורסמה, 16.5.05); בש"פ 7738/06 מדינת ישראל נ' פריניאן (לא פורסמה, 5.10.06); בש"פ 3520/04 מדינת ישראל נ' ארובס, פ"ד נח(6) 1 (2004)). כן הוער כי "...[ו]ראוי לתת את הדעת לצורך בהערכה מחודשת של כללי המעצר כדי לתת ביטוי לערכי היסוד של ההגנה על זכויות נאשמים בצד הגנה על אינטרס בטחון הציבור, ותוך שקילת יכולותיה של מערכת השיפוט להתמודד עם עומס העניינים הרובץ על שכמה" (השופטת פרוקצ'יה, בש"פ 1938/05 מדינת ישראל נ' נסימוב (לא פורסמה, 7.3.05). ראו גם: בש"פ 22/07 מדינת ישראל נ' ז'אנו (לא פורסמה, 24.1.07); בש"פ

1240/07 מדינת ישראל נ' ריאן (לא פורסמה, 21.2.07); בש"פ 2076/07 מדינת ישראל נ' שורפי (לא פורסמה, 9.3.07). אכן, דומה כי הפיתרון לקושי האמור מצוי בידי של המחוקק ואין לי אלא לשוב ולהדגיש עד כמה דוחק הוא הצורך בפיתרון זה" (בש"פ 5434/08 - מדינת ישראל נ' רוטטיסלב בוגוטלבסקי, תק-על 2008(2), 4736).

לעומת זאת, במקרים אחרים קבע בית משפט זה כי בשל אי תחילת שמיעת ראיות תוך תשעה חודשים ממועד הגשת כתב אישום, יש מקום להורות על שחרור המשיב בכפוף להצגת חלופת מעצר ראויה בפני בית המשפט המחוזי (ראו החלטת כב' השופט א' א' לוי בבש"פ 966/03 מ"י נ' יונני (לא פורסם, 2.2.2003); החלטת כב' השופט (כתוארו דאז) א' ריבלין בבש"פ 2738/03 מ"י נ' קרמרנקו (לא פורסם, 19.3.2003)).

7. מקור השוני בין ההכרעות שהובאו לעיל טמון אפוא גם בשיקול הדעת הרחב המוענק לבית משפט זה בבואו לבצע את מלאכת האיזון בין השיקולים המתחרים. עם זאת, במסגרת שיקול הדעת הרחב שהוענק לבית משפט זה בנושא הארכת מעצר בתשעים יום, עדיין מצא לנכון המחוקק לכמת את התקופה באופן שיש להכריע את דינו של נאשם שהינו עצור תוך תשעה חודשים. מכאן דעתי, שמצב בו נאשם עצור תשעה חודשים ושלב שמיעת הראיות במשפטו טרם החל הוא סוג של חציית קו אדום. לאמור; האיזון בין השיקולים המתחרים משתנה בצורה ממשית. אכן, נכון הוא כי המחוקק לא קבע מועד סטטוטורי לתחילת שמיעת הראיות. זאת בניגוד להוראות בדבר "שחרור באין אישום" - אם לא הוגש כתב אישום תוך 75 ימים בהם שוהה נאשם במעצר; "שחרור באין משפט" - אי תחילת המשפט תוך 30 יום ממועד הגשת כתב אישום; "שחרור באין הכרעת דין" - לאחר תשעה חודשים (ראו סעיפים 59 עד 61 לחוק המעצרים). המחוקק לא קבע מועד לתחילת שמיעת ראיות - להבדיל מתחילת שמיעת המשפט - מקום בו נעצר נאשם עד לסיום ההליכים. ברם, אם המחוקק דורש ככלל סיום מלאכת ההכרעה תוך תשעה חודשים לגבי נאשם עצור, הכיצד ניתן להשלים עם מצב בו מלאכת הראיות אף לא התחילה תוך תקופה זו? לדעתי, האיזון החדש במצב האמור בא לידי ביטוי באופן הבא: ייתכן מצב בו נאשם ישוחרר רק בשל כך שחלפו תשעה חודשים בלי ששמיעת הראיות במשפטו החל, אך ייתכן גם מצב בו חרף אי תחילת שמיעת הראיות ייעצר הנאשם לתקופה נוספת של תשעים יום. האמור מצביע על כלל נוסף והוא הגישה האינדיבידואלית ביחס למעצרו של נאשם בכל אחד משלבי המשפט.

8. ומן הכלל אל הפרט. לו קצב שמיעת הראיות במשפט במקרה זה היה סביר, כי אז היה מקום להורות על מעצרו של כל המשיבים בתשעים יום נוספים. ראוי לציין תחילה שיקולים מספר שהינם בבחינת מכנה משותף לכלל המשיבים. בית משפט זה עמד לא אחת על כך שהעבירה של סחר בנשים היא מן הבזויות שבספר החוקים, כי המסוכנות הנשקפת ממי שמעורב בכך לכאורה מחייבת על דרך הכלל מעצר עד תום ההליכים וכי רק בהתקיים נסיבות חריגות ויוצאות דופן ניתן להסתפק

בחלופת מעצר במקרים כגון אלה (ראו בש"פ 8104/08 מ"י נ' טריאם (טרם פורסם, 26.9.2008); בש"פ 6173/02 גילעדי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 22.7.2002)). האינטרס הציבורי להילחם נגד התופעה הנלווה של סחר בנשים הפוגעת בכבודו של כל אדם באשר הוא- רב ביותר. אינטרס זה כולל גם שמיעת משפט של נאשם המואשם בעבירה זו מבלי שישבש את ההליכים או ידיח בחקירה. שיקול נוסף הוא, שבית משפט המחוזי קבע כאמור 22 ישיבות לשמיעת ראיות בחודשים הבאים.

באשר למשיב 1, אין להתעלם מכך שהוא הואשם ב- 23 אישומים שונים בגין עבירות שנפרשו על משך תקופה בת שבע שנים. הוא הורשע בעבר בשתי הזדמנויות בגין עבירות סחר בנשים, נידון לריצוי עונש מאסר בפועל לתקופה של כשנתיים וחצי ותלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בתקופה הרלוונטית. נוסף על כך, העובדה שלא סידר את נושא ייצוגו במשך תקופה ארוכה, אם ע"י עו"ד מהסקטור הפרטי, אם ע"י מינוי מטעם הסניגוריה הציבורית, תרמה במישרין לכך שלא נשמעו ראיות במשפט. נדמה כי במצבים אלה, מתפקידו של בית משפט להבהיר את נושא הייצוג עד כדי קביעת עובדות בשטח בשלב מוקדם יותר כדי שהדברים לא יתפתחו כפי שהתפתחו בתיק זה.

נקודה נוספת בעניינו של נאשם 1 היא שטרם ניתנה החלטה ע"י בית המשפט בעניין מעצרו. הצדדים לא טענו בדבר ראיות לכאורה בפניי הואיל והם ממתנים להחלטה בנושא שאמורה להינתן בעוד יומיים. אין לקבל מצב דברים זה. תפקידו של בית משפט הדין במעצרו של המשיב כולל שמיעת הבקשה ומתן החלטה בה תוך זמן סביר. ברי, כי אי מתן החלטה בנדון תוך תשעה חודשים מצביע על חוסר סבירות. עם כל הקושי בדבר, בית משפט הוא האחראי לקצב ניהול הדיון ולא הצדדים. אוסיף, כי לדעתי הפרקטיקה הנהוגה לפיה הדיון בהליך המעצר מחולק לשלבים- בחינת ראיות לכאורה, עילת מעצר ורק לאחר מכן בחינת חלופה, הינו בדרך-כלל נוהג שאיננו תורם ליעילות הדיון. הליך המעצר איננו משול לתיק נזיקין בו יש טעמים שיש בהם להצדיק פיצול הדיון בין שאלת החבות לבין שאלת שיעור הנזק. בקשה למעצר עד לסיום ההליכים דורשת בחינת מספר נושאים בנפרד, אך לרוב גם כמקשה אחת.

משיב 2 הואשם בחמישה אישומים שנתפרשו על משך תקופה של שנתיים. בדומה למשיב 1 הוא הואשם גם בעבירות של הדחה בחקירה. ברם, חומרת המעשים המיוחסים לו, גם מבחינת אורך התקופה, והמסוכנות לכאורה הנגזרת מכך פחותות מיתר המשיבים. על פי הכללים שהובאו לעיל, הגעתי למסקנה כי יש לשים את נקודת האיזון בעניינו של משיב 2 במקום אחר משל יתר המשיבים.

משיב 3 הואשם בשלושה עשר אישומים על פני תקופה של שבע שנים. למשיב 4 יוחסו ארבעה עשר אישומים במשך תקופה כוללת של ארבע שנים. כפי שצוין לעיל, חברתי כב' השופטת א' חיות התייחסה באריכות למעצרו של שני משיבים אלה במסגרת בש"פ 7840/09 והבהירה היטב את עוצמת מסוכנותם ולא מצאתי מקום לחזור על הדברים.

9. סוף דבר. הנני מאריך את מעצרו של משיב 1 בשלושים ימים נוספים. במהלך תקופה זו על בית המשפט המחוזי לסיים את הדיון להארכת מעצר עד לסיום ההליכים. כמובן, היה ונוכח בית משפט המחוזי כי אין ראיות לכאורה בעניינו של המשיב 1 באף אחד מהאישומים המיוחסים לו, כי אז רשאי יהיה המשיב לפנות לבית משפט זה בבקשה נוספת. באשר למשיב 2, הנני מאריך מעצרו בארבעים וחמישה ימים נוספים, כאשר הוא ישוחרר ממעצרו מיד לאחר שתימצא חלופת מעצר שתכלול תנאי שחרור קפדניים, הכל לפי הנחת דעתו של בית המשפט המחוזי. הדיון בבית המשפט המחוזי יתקיים תוך עשרה ימים. כמו כן, הנני מאריך את מעצרו של משיבים 3 ו-4 בתשעים ימים נוספים.

מעצר כלל המשיבים יחל מיום 29.12.09, או עד למתן פסק דין בעניינם בת.פ.ח 1016/09 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, לפי המוקדם מביין המועדים.

ניתנה היום, י"א בטבת התש"ע (28.12.09).

ש ו פ ט